

CONSTITVTIO-

NES ET DECLARATIO-

NES EXAMINIS GEN-

ralis Societatis

IESV.

ROMÆ, M. D. LXX.

Apud Victorium Hælianum.

Cum facultate Superiorum.

Dominus venerez societ: 1256

car: inscr:

Fondo librario antico dei Gesuiti italiani
www.fondolibrarioantico.it

CONSTITUTIO

NE S ET DECLARATIO.

NE S EXAMINIS GENES.

litteris Societatis

IESA.

G
C

1123 | m2

ROMAE M.D.LXX.

Vbiq; Vigoribus Huiusmodi

Cum Recitatis Substitutione.

PRIMVM AC GE- DECLARA-
NERALE EXAMEN TIONES IN
IIS OMNIBVS, QVI examen, in
in Societatem IESV Cap. I.
admitti petent, pro-
ponendum,

A DE INSTITVTO SO- plurimum omni-
CIE TATIS IESV, ET bus proponi solet,
varietate personarum, quæ postquam in Do-
in ipsa sunt.

Cap. I.

AC minima Cō- gregatio, quæ à se- de Apostolica pri- ma sui institutione Societas I E S V no- minata eit, primū fuit appro- bata per felicis memoriae Paulū Papam III, anno 1540. & per eundem postmodum 1543, con-

HOC exa men vt plurimum omni- bus proponi solet, postquam in Do- mum primæ pro- bationis ingredī- tur. Si tamē in ali- quo particulari di- claret ratio alia exāmē breuius of- se proponendum, aut hoc ipsum re- linquendum, vt le- gatur, nullo po- stulato respōso ad ea, quæ continent, vel si satis alioqui

notus eit, qui ingreditur: non necesse erit iuxta hoc exa- men procedere. Id tamen ille, cui examinandi munus cō- mittitur, cum Superiore conferat, & eius indicium se- quatur. Ante autem, quām domi recipiantur, ferē sem- per de quibusdam rebus maioris momenti, prasertim de iis, quæ solens excludere, examinari eos oportebit.

A ij firmata,

E X A M . G E N .

4 firmata, ac rursus per Iulium III. illius successorem anno 1559. Ut interim omittantur diuersæ litteræ Apostolicæ, in quibus de ea sermo habetur, & ei varia facultates (supposita magna approbatione, & confirmatione) conceduntur.

Finis huius Societatis est, non solum saluti & per sectioni propriarum animarum cum diuina gratia vacare; sed cum eadem impensè in salutem, & perfectionem proximorum incumbere.

Ad hunc finem melius consequendum tria vota in ea, Obedientiæ, Paupertatis, & Castitatis emituntur: sic Paupertatem accipiendo, ut nec velit, nec possit redditus ullos ad suam sustentationem, nec ad quidvis aliud habere. Quod non tantum in particulari de unoquoque, sed etiam de Ecclesijs & Domibus Societatis professo est intelligendum. Nec etiam (quamvis alijs sit licitum) pro missarum sacrificijs, vel prædicationibus, vel lectionibus, vel ullius sacramenti administratione, vel quoquis alio pio officio ex ijs, que iuxta suum institutum Societas potest exercere, stipendium

B. ¶ Huiusmodi Domus probationis, **B.** velut membra sunt Collegiorum, ubi admitti, et probari ad tempus solent, qui postmodum in Collegijs sunt consti tuendi.

Et quamvis habeat Societas 4 Collegia, et *Domos probationis B redditibus

CVM DECLA. C. I.

redditibus dotatas ad Scholasticorū sustentationem
antequā in Societate professam, vel eius Domos re-
cipiantur: non possunt tamen huiusmodi redditus
in vsum alium iuxta litteras Apostolicas in Cōstitu-
tionibus declaratas expēdi; nec Domus Professorū,
nec aliquis eorum, aut etiam Coadiutorum eisdem
vti poterit.

5 Professa itidem Societas præter tria vota dicta, vo-
tum facit expressum Sūmo Pontifici vt Vicario qui
nunc est, vel pto tempore fuerit, Christi Domini no-
stri, nimirum ad proficiscendum sine excusatione,
non perito viatico, quo cunque gentium eius San-
ctitas iussit, inter fideles vel infideles ad res, quæ
ad diuinum cultum, & Religionis Christianæ bo-
num spectant.

6 Ceterū ratio viuendi in exterioribus iustas ob-
caussas, maius Dei obsequium semper intuendo, cō-
mutis est, nec villas ordinarias poenitentias, vel cor-
poris afflictiones ex obligatione subeundas habet;
sed illas assumere qui quis poterit, quæ sibi videbun-

C tur (cum * approbatione Supe-
rioris') ad maiorem sui spiritus profectum connenire, & quas propter eundem finem Superio-
res eis poterunt imponere.

7 Personarum autem, quæ admittuntur in hanc Socie-
tatem generaliter sumptam, quatuor audienciae

C Hoc Supe-
riori indicandū re-
linquetur. Ille at-
te vices suas Con-
fessario, vel alijs,
quando expedire
censuerit, poterit
delegare.

A iii Prater

D ¶ *Prater hęc*
quatuor genera
personarum, non
nulli ad solemnum
professionem triū
notorū tantum iux
ta litteras Aposto
licas Iulij Tertiij
admittuntur.

* quatuor sunt classes, si finem, D
 quem ipsa spectat, intueamur: ta
 metis omnes, qui ingrediuntur,
 quod ad ipsos attinet, quartæ clas
 sis esse debent.
 In primis aliqui admittuntur, 8
 vt professionem in Societate qua
 tuor solēnibus votis (vt dictum
 est) emissis faciant, peractis pri
 us experimentis & probationi
 bus debitib: & hōs sufficienter in litteris eruditos
 (vt in Constitutionibus postmodūm dicetur) & in
 vita, ac morib: diu (quemadmodum hęc vocatio
 exigit) probatos, & omnes ante professionem sa
 credotes esse oportet.

Secundæ classis sunt, qui in Coadiutores ad diu
 num seruitium, & Societatis auxilium in rebus spiri
 tualibus, vel temporalibus admittuntur: & ij qui
 dem post experientia & probationes vota simplicia,
 Obedientia, Paupertatis, & Castitatis (omisso quar
 to ad Summi Pontificem pertinente, & alio quo
 vis solemni) debent emittere: qui sua sorte conten
 ti esse debent, intelligentes eos in conspectu Crea
 toris & Domini nostri magis mereri, qui maiori
 charitate se impendunt auxilio & obsequio omniū,
 ex amore diuinæ maiestatis, siue in rebus altioribus,
 siue in alijs inferioribus & humilioribus.

Tertiæ classis sunt, qui in Scholasticos admittū
 tur, si ingenio, & reliquis dotibus ad studia con
 venientibus

CVM DECLÀ. C. I.

uenientibus prædicti inueniantur; vt postquam do-
cti euaserint, in Societatem ingredi, & professi, vel
Coadiutores (prout iudicabitur expedire) esse va-
leant. Hi autem, vt Scholastici Societatis approbati
censeantur, post experimenta, & probationes, ea-
dem tria vota Simplicia, Paupertatis, Castitatis, &
Obedientiae cum promissione ingrediendi Societatem
in altero prius dictorum modorum (vt in Constitu-
tionibus videbitur) ad maiore Dei gloria emittent.

I Quartæ classis sunt, qui inde-
terminatè ad id admittuntur, ad
quod idonei esse, temporis suc-
cessu inuenientur; nonum statu-
ente Societate ad quem ex di-
ctis gradibus eorum talentū ma-
gis sit accommodatum. Illi autem
indiferentes ingredientur ad quē-
uis ex dictis gradibus, qui Su-
periori videatur: & ex parte sua
oēs (vt dictum est) eadem ani-
mi dispositione ingredi oportet.

I Ad hæc antequam quisquam
admittatur ad professionem, vel
Simplicia vota Coadiutorū, vel
Scholasticorum superiorius dicta se-
cundū institutū nostrū emittere
E tenetur, * biennium integrum
ad probationē habebit; & vt ad-
mittantur Scholastici ad quēuis
ex

E ¶ *Quāvis bien-
ny tempus præfi-
gatur; tamen nec
libertas, nec deuo-
tio, nec utilitas il-
la spiritualis, vel
meritum, quod co-
sequi solent, qui
Christo Dño nro se
obstringunt, illis adi-
mitur, qui ante id
tempus vota sua
offerre volent; li-
cet conueniat sine
Superioris facul-
tate ea nō emitti;
nec tame, quod ea
emiserint, propte-
rea ante ordinariū*

A iiiij tēpus

EXAM. GEN.

rebus admittetur
ad professionem,
vel in Coadiuto-
res formatos, vel
in Scholasticos ap-
probatos.

F ¶ Quamuis
habitus nullus cer-
tus sit, discretio-
ni tamen eius, qui
curam habet do-
mum, relinquitur,
an cum eisdem ue-
stibus quas ex se-
culo tulerunt, in-
cedere sint permit-
tendi, an cum alijs
eas permutari o-
porteat: aut, cum
deterentur, an a-
lie tribuantur,
que magis conue-
niant, vel ipsis, vt, qua parte opus habent, iuuentur, vel
Domui, ut eorum opera vii possit.

G ¶ Non oportebit Constitutiones rniuersas ab iis,
qui noui accedunt, legi, sed compedium quoddam earum,
rbi quisque, quid sibi obseruandum sit, intelligat: nisi
forte Superiori rideretur, alicui, peculiares ob causas,
omnes ostendi oportere.

ex prioribus gradibus Professoru,
vel Coadiutorum formatorum,
vnum adhuc annum post abso-
luta sua studia expectabut; quod
tempus, cum Superiori visum
fuerit, poterit prorogari.

Hoc medio tempore duorum
annorum (in quo * habitus vi-
lus certus Societatis no sumitur)
ante præfinitum tempus, in quo
votis eos ligari in Societate opor-
tet, videre vnuquisque & con-
siderare debet diplomata Apo-
stolica Instituti Societatis, & *
G Constitutiones, ac Regulas, quas
in ea est obseruatur, idque no semel.
Primam enim id fieri,
dum in Domo primæ probationis
erunt, in quam, qui Societatem
ingredi volunt, hospitum more
ad duodecim, vel quindecim di-

CVM DECLA.

XC. I.

Hes, vt res suas melius consideret, solent admitti, antequam in Domum, vel Collegium Societatis ad cohabitandum alijs, & inter eos versandum ingrediantur.

Secundò id fiet, sex mensibus experimentorum & probationis elapsis. Tertiò post alios sex meses, & sic deinceps, donec professionem, qui studijs absolutis Professus, & tria vota qui Coadiutor, & tria itidem vota cum sua promissione qui Scholasticus approbatus est futurus, emitat; quod ideo fit, vt vtrinque maiori cum claritate, & cognitione in Domino nostro procedatur; & vt quanto fuerit magis probata singulorum constantia, tanto stabiliores ac firmiores sint in dilectione seruitio, & vocatione. Et prima ad gloriam, & honorem summi norem diuinae Matoy, etenq[ue] quoque iestatis.

DE QVI-

In Cap.

In Cap. II.

DE QVIBVS DAM

A **S** **Q** Vam-
uis ea,
que sequuntur, im-
pedimenta sint, q
à Societate exclu-
dunt; tamen non
ut impedimenta
poni debent, do-
nec veritas elici-
atur. Qui enim du-
ceretur desiderio
ingrediendi Socie-
tatem, accipere
occasionem posset
veritatem celandi;
si hæc impedimenta
esse intelligeret,
&cæt. Et nihil
ominus admoneri
Confessarii opon-
tet, ut, si quis
verè non respon-
dit, eius conscientiam de ea re exstimatelet.

B **Q** Ut suspectus esset de opinione aliqua erronea,
in re ad catholicam fidem pertinente, constat, quandiu
suspicio manet, cum non esse admittendum.

publice

CVM DECLA. C. II.

C publicè* insamem' propter enor-
mia peccata fuisse .

3 Tertius est, habitum sumpsisse
alicuius religionis fratrum, vel
clericorum, vitam aliquandiu in
obedientia cum eis agendo, siue
emissa, siue non emissâ professio-
ne, vel heremitam cum vestibus
monachalib[us] fuisse .

4 Quartus est, vinculo matrimo-
nij consummati, vel seruitutis
legitima ligatum esse .

5 Quintus est, infirmitatē pati,
vnde obscurati, vel parū sanū iu-
dicium ei reddi soleat, vel dispo-
sitionem notabile ad huiusmodi
infirmitatem habere .

6 Prædicti casus impedimenta/
sunt, cum quorum aliquo nemo in Societatem ad-
mitti potest: cùm nobis in domino videatur (præter
alias causas) quod qui in eam sunt ingressuri ad be-
ne & fideliter euangelizandum, & in agro Domini
verbum diuinum semiriandum, eo aptiora ad id in-
strumenta erunt, quo minus primi, & secundi de-
fectus notam habuerint propter consuetam multis
& communem infirmitatem .

Cum tertio etiam non admittuntur, quod nobis
in domino videatur, eum, qui bonus Christianus
sit, debere firmum esse in sua prima vocatione, præ-
fertim

C § Hæc infa-
mia eo in loco
excludit, ubi ea
extat. Qui tamen
in remotissimis lo-
cis in eam incidis-
set, cùm omnino
ad diuinum serui-
tium se recepisset,
huiusmodi infamia
cum à Societate
non excluderet:
quamvis eandē in
huiusmodi homi-
nia probatione ma-
gis circumspettā
reddere debeat .

serfim cūm illa tam sit sancta, in qua scilicet quis, vñ
uerso sāculo relicto, se totū dedicat maiori seruitio
& gloriæ sui C reatoris & Domini. Postremo sic
nobis persuademus (praterquam quòd maior sit

futura a dicatio proximorum)

D ¶ Ceterum
si in eo dona ali-
qua Dei illustri-
ora cernerentur ;
ille , qui exami-
nandi munere fun-
gitur, ante , quām
eum dimitat, rem
cum Superiore cō-
ferat .

E ¶ Ordo ex-
aminis est , in pri-
mis prosequi id, de
quo omnes inter-
rogantur ; secun-
dò, de quo specia-
tim litterati ; ter-
tiò , de quo etiam
specialiter illi ,
qui in Coadiuto-
res ; quartò , de
quo illi , qui in
Scholares ; quintò ,
de quo

circumstantiae , prout ratio iuris

exigit , obseruarentur . Quintum

etiam in dampnum esset non me-
diocre ipsius Societatis .

Si aliquod ex his impeditemis

in quoquam detergetur , non est

quòd ulterius in interrogationibus

procedatur ; sed qui Examinato-

ris officio fungitur , quoadeius sic

ri poterit , eundē cōsolando *di-

mittat ; si nullū esset tale , ulteri-

us examinetur * sequenti modo .

DE QVI-

CVM DECLA. C. III.

11

de quo illi, qui ut indifferentes admittuntur. Et primo quidem attingitur, quod ad personas pertinet, deinde quod illis est obseruandum.

In Cap. III.

DE QVI BVS DAM IN-
terrogationibus ad eos, qui
ingredi volunt, magis
cognoscendos.

Cap. III.

1 A D maiorem personarū noti-
tiam aliqua sunt interrogan-
da, quibus* verè omnino, & syn-
cerē respōdere oportet: & siquid
erit, quod secretum requirat, id
obseruabitur, ut par erit, & in-
terrogato placuerit. Incipiendo
itaque à nomine, interrogetur
primum, Quo nomine vocetur,
Quot annos natus sit, Quæ sit
eius patria.

2 An sit ex legitimo matrimonio, nec ne: quod si ex illegitimo, quo pacto id sit, interroge-
tur; Num à progenitoribus iam olim Christianis, an à modernis
descendat.

An aliquis ex eius progenitoribus notatus fuerit,
vel declaratus ob aliquem errorem contra nostram
Christianam

A T O BLIGA-
tio vera
dicēdi in examine
ad peccatum esse
debet, & quidem
eidem, cui, quod
celatum est, ape-
riendum erat, vel
qui eius locū tene-
at, reseruatū;
ut fraus evitetur,
qua locum habere
posset, si quis syn-
cerē suo Superiori
animum suum non
declararet: vnde
incommoda, &
quidem in totius
Societatis non me-
diocre detrimentū
possent oriri.

Christianam Religionē, & quo modo id sit.

An patrem habeat, & matrem ; & quæ sint eorum

nomina: Quæ conditio, & offici-
um, & modus viuendi sit illis :
& an rerum temporalium * pe-
nuria premātur, an illarum com-
moditate potiantur, & quo pa-
cto id habeat.

Si quo tempore in difficulta-
tem, vel dubium aliquod incide-
ret circa æs alienum, vel quodd te-
neatur subvenire parentibus, vel
consanguineis in spirituali , vel
corporali, vel quavis alia tempo-
rali necessitate constitutis, eos in-
uisendo , vel alia ratione, num
proprio sensu ac iudicio deposi-
to, conscientiæ, vel iudicio Socie-
tatis, vel sui Superioris id velit
relinquere, ut cum statuerit ille
quod in Domino iustum esse sen-
serit, ei acquiescat.

Quot fratres & sorores habe-
at, & quis eorum sit status, num
matrimonij, an alias, Quod of-
ficiū, aut viuendi modū habeant.

Num aliquādo * verbā ediderit, C
quæ ad matrimoniu illū obliga-
re videantur, & quo pacto id sit.

An

- An habuerit, vel habeat filium aliquem.
- 6 Num habeat & alienum, aut ciuiles obligationes : quod si habeat, quantæ & quales eæ sint.
- 7 Num didicerit artem aliquam mechanicam.
- Num legere, & scribere sciat: & si scit, probetur quomodo virumque faciat, si aliunde non sciretur.
- 8 Num habuerit, vel habeat morbum aliquem occultum, vel manifestū, & qualē; eum speciatim interrogando, num vexationem aliquam stomachi, vel capitis, vel quodus aliud impedimentum naturale, seu defectum in aliqua sui parte patiatur, & hoc non solum interrogetur, sed, quoad scripтор est, inspicatur.
- 9 Num aliquos ordines Ecclesiasticos suscepit.
- Num aliquam obligationem voti habeat, quale est peregrinationis, vel aliud quodcunq;
- 10 Quem modum, vel animi propensionē habuerit in tenera aetate, & postea hucusque ad res suæ cōscientiae salutiferas, primum circa orationem, quoties orare solebat interdiu & noctū, quibus horis, qua corporis compositione, quibus orationibus, & cum qua deuotione vel sensu spirituali.
- Quo modo se habuerit circa audiendas missas, & alia diuina officia, & conciones : Quo modo circa lectionem rerum piarum, & bonorum virorum familiaritatē : Quo modo circa meditationem, vel considerationem rerum spiritualium.
- 11 Interrogetur, an habuerit, vel habeat conceptus aliquos vel opiniones ab ijs differentes, quæ communias

D. § Persona- pium iūis ab Ecclesia, & Doctori-
rum huiusmodi e- bus ab eadem approbatis tenen-
lectio, quibus se- tur: & si quando huiusmodi o-
indicandum relin- piniones animū subierint, num
quero debet is, ab paratus sit ad iudicium suum sub-
qui in huiusmodi mittendū sentiendumq; vt fue-
difficultatibus ver- rit constitutū in Societate de hu-
satur, penes Su- iusmodi rebus sentire oportere.
periorem erit, si

subdito ea placue- Interrogetur, an quibusuis in 12
rit, vel penes sub- scrupulis, vel difficultatibus spi-
ritualibus, vel alijs quibuscunq;,
dutum, q; se Super- quas patiatur, vel aliquando pati
rior eam appro- contigerit, se diiudicandū relin-
bauerit; enī in quet, & acquiesceret * aliorum de D
caso aliquo, Et propter causam aliquā instēm videtur ad Dei obsequi
um fore, maiusq; auxiliū illius, qui huiusmodi difficulta-
tibus laborat, vt aliquis, vel etiam plures eorum, qui
indicaturi sunt de eis, extra Societatem assumantur, per-
mitte poterit; electione tamen, vel saltem approbatione
eorum penes Superiorēm (vt dictū est) manente.

Si difficultates huiusmodi ad personā ipsius Superioris
pertinerent; electio, vel approbatio, de qua diximus, pe-
nes Consultores erit. Qui tamen Præposito Generali vel
Provinciali inferior esset, sine alicuius eorum facultate,
licet Rector sit Collegij, vel alicuius Domus Præpositus,
nec constituere poterit, nec permittere, vt huiusmodi dif-
ficultates ad suam personam pertinentes arbitrio aliorum
extra Societatem subjiciantur.

PRAEPOSITI

Societate'

Societate, qui doctrina & probitate sint prædicti,
sententij.

13 An omnino decreuerit sæculum relinquere, &
consilia Domini nostri IESU CHRISTI sequi.

Quam dudum decreuerit, in genere scilicet, mū-
ndo renunciare. Postquam id apud se statuit, an in ea
animi sententia remissior factus fuerit, & quatenus.
A quo tempore desideria hæc renunciandi sæculo, &
cōsilia Christi Domini nostri sequendi suboriri ei co-
perint, vel quibus signis, aut causis ad id mouenti-
bus ei in mentem venerint.

14 Num deliberatum habeat animi propositum vi-
uendi & moriendi in Domino cum hac, & in hac
Societate IESU Creatoris & Domini nostri; & à
quo tempore, vbi, & per quem primum ad id mo-
tus fuerit.

Si negaret se à quoquam de Societate motū fuisse,
progrediendum erit ulterius: si affirmaret se fuisse
motum (quamvis licet, & cum merito moueri po-
tuisset) ad maiorem tamen ipsius utilitatē spiritua-
lem fore videtur, si tempus ei aliquod præscriba-
tur, vt ea de re cogitando Creatori & Domino suo se-
rotum commendet; perinde ac si nullus de Societa-
te ipsum mouisset, vt maiori cum labore spiritus
procedere ad maius obsequium & gloriam diuinæ
Maiestatis possit.

15 Si post huiusmodi considerationem selerit ac iu-
dicauerit sibi valde conuenire Societatis ingressum
ad maiorem laudem & gloriam Dei, & vt melius
B salut.

88 EXAMEN.

saluti, & perfectioni tūm animx suæ, tūm proximo-
rum suorum incumbat; & postulauerit in eandem
nobiscum in domino admitti, tunc ulterius in exa-
mine procedi poterit.

DE REBUS QVIBVS DAM

quas præcipue scire eos conuenit, qui
in Societatem admittuntur, ex ijs,
quas in ipsa obseruare debent.

Cap. IIII.

PROPONATVR illis, quod hæc mens fu-
erit eorum, qui primi in hanc Societatem con-
uenierunt, ut in ea ij admitteretur, qui sæculo renu-
ciassent, & Dei seruitio se omnino mancipare sive
in hac, sive in alia Religione statuissent. Quocirca
quicunque Societatem ingredi uolent, antequam
in domo aliqua, uel collegio eius viuere sub obedié-
tia incipient, debent omnia bona temporalia, quæ
habuerint, distribuere, & renunciare ac disponere
de ijs, quæ ipsis obuenire possent: Eaque distribu-
cio primùm in res debitas, & obligatorias, si quæ
fuerint (& tunc, quām citissime fieri potest, prouid-
ere oportebit) Si verò tales nullæ fuerint, in pia &
sancta opera fiet, iuxta illud; Dispersit, dedit pau-
peribus; Et illud Christi; Si uis perfectus esle, vade,
& uende omnia, quæ habes, & da pauperibus, &
sequere me: Dispensando tamen hæc bona iuxta
opriam deuotionem, & à se omnem fiduciam sub-
mouendo

mouendo eadem vlo tempore recuperandi.

Quod si statim propter aliquas honestas causas bona non relinquet, promittat se prompte relietur omnia (vt dictum est) post vnum ab ingressu absolutum annum, quandocumq; per Superiorem iniunctum ei fuerit in reliquo temporis probationis, quo completo, ante professionem Professi, & ante tria uota publica Coadiutores re ipsa relinquere, ac pauperibus (vt dictu est) dispensare debent, ut consilium Euangelicum, quod nō dicit; Da consanguineis, sed, pauperibus, perfectius sequantur; & ut melius exemplum omnibus exhibeant inordinatum erga parentes affectum exuendi, & incommoda inordinate distributionis, quæ à dicto amore procedit, declinandi; atque ut ad parentes, & consanguineos recurrendi, & ad inutilem ipsorum memoriam aditu præcluso, firmitius & stabilius in sua uocatione perseuerent.

Si tamen dubitaretur, num maioris foret perfectio-
onis dare uel renunciare consanguineis huiusmodi
bona, quam alijs, propter parem, uel maiorem ip-
orum penuriam, & iustas alias ob causas; nihil
minus ad declinandum errandi
in huiusmodi iudicio periculū, In Cap. IIII.
quod ab affectu sanguinis solet
proficiisci, contenti esse debebunt A § INtelligen-
negotium hoc arbitrio * unius,
duorum, aut triū, qui uita & do-
&rina cōmendentur, quos unus-
quisque B ij fæc

dum est, in-

tra Societatem;

nisi Superiori ius-

Ras ob causas vi-
derentur horū ali-
qui extra Socie-
tatem assumi de-
bere.

quisque cum Superioris appro-
batione elegit, relinquere, &
in eo cōquiescere, quod illi perfe-
ctius & ad maiorē Christi Domini
nisi nostri gloriam esse censem̄unt.

Interrogetur itaque, num pla-
ceat ei statim (sicuti dictum est) bona sua distribuere;
uel certe, num paratus sit ad huiusmodi distributio-
nem, quā docunq̄e exacto primo anno per Superio-
rem ei fuerit iniunctum.

Admoneantur, qud post ingressum in Domum
nemo pecuniam apud se, nec apud amicum aliquem
externum in eodem loco habitantem habere potest;
quin potius eam in pia opera disp̄set, uel asservan-
dam ei tradat, cui cura huiusmodi domi commissa
est; Qui quidē, quidquid unusquisque feret, scri-
bendū curabit; ut id sciri possit,

B **¶** Si accideret,
hunc à Societate
dimitti, et Socie-
tati quid dedit; et
ei restitui debet,
iuxta declaratio-
mem tertij capitū
secunda Partis.

* si quando scitu opus fuerit.

Interrogentur itaque, num ali-
quam habeat pecuniā, & an eam
dispensare (ut dictum est) sint
contenti.

Admoneantur itidem, si ec-
clesiastici sint, qud postquam in
Societatis corpus ut Professi, uel
Coadiutores cooptati fuerint, nulla ecclesiastica be-
neficia possunt retinere: & qud tempore probatio-
nis post primū annum absolutum (ut Superioris dixi-
mus)

CVM DECLAM C.XIII.

mus) quandocumque Superiori uisum fuerit, et re-
linquere debent iuxta suam deuotionem, uel ei, qui
contulit, resignando, uel ad pia opera applicando,
uel alioqui dignis uiris, quibus haec instrumēta sine
ad Dei obsequium, conserri curando. Quod si con-
sanguineis conferenda esse uiderentur, id nō facient,
nisi ab uno, duobus, aut tribus (ut superius dictū
est) iudicetur, quod id magis conueniat, & ad ma-
ius Dei obsequium sit futurum.

6 Cūm autem communicatio, quæ cum amicis, &
sanguine iunctis uerbo, aut scripto fit, potius ad
quietis perturbationem, quam ad eorum, qui spiri-
tui vacant, profectum, præsentim in initijs, facere
soleat; Interrogentur, num contenti sint cū huius-
modi non communicare, nec litteras accipere, nec
scribere; nisi aliqua occasione Superiori aliter vide-
retur: Et quādī Domī fuerint, num contenti sint,
ut videantur litteræ omnes & quæ ipsis scribentur
& quas ipsi alijs scribent: ei, cui huiusmodi munus
commissum est, cura relicta, ut eas det, uel non det,
quemadmodum in Domino nostro magis expedire
iudicabit,

7 Vnusquisque eorum, qui Societatem ingrediun-
tur, consiliū illud Christi sequendo; Qui dimisit
patrē, & cet. existimet sibi patrem, matrē, fratres, et
sorores, & quidquid in mundo habebat, relinquen-
dum: immo sibi dictum existimet uerbum illud,
Qui non odit patrem, & matrem, insuper & ani-
mam suam, non potest meus esse discipulus.

B iiiij Et ita

X. A M A D G E N . V .

C. q. Ut loquens. Et ita curandū ei est, vt omne C
di modus sentiendi carnis affectū erga sanguine iun-
modum iuuet; sanctos exuat, ac illū in spiritualem
est consiliū vt cōuerterat: eosque diligat eo solū
affuefcant non die bramore, quem ordinata charitas
cere, quod parentēs exigit, ut qui mundo ac proprio
rēs vel frātres hābant amori mortuis, Christo Domino
bēatis, sed quod hābant nostro soli uiuit, eumque lōco
bebant, & cet. parentum, frātrum, & rerum
præferendo se id omnium habet.

non habere, quod Ad maiorem in spiritu profectū,
vt Christū, omni- & præcipue ad maiorem submis-
um rerum loco ha- sionem & humilitatem propriā
bant, reliquerūt. interrogetur, an contentus sit su-
Hoc in illis magis turus, ut omnes errores, & defe-
est obseruandum, actus ipsius, & res quæcumque,
qui majori in pēccata notatae in eo & obseruata
vicio versari vi- fuerint, Superioribus per quem-
dēntur, ut ab aliis iuuis, qui extra confessionem ea ac-
quo naturali amo- ceperit, manifestentur.
re: perturbentur; ordo Num etiam boni sit consultu-
cuiusmodi vt plu- rus (quod & ipse, & quiuis alii
rūm Nō uitij eis us facere debet) ab alijs corrigi,
se solent.

re; Ac num manifestare sese in-
uicē sint parati debito cū amore & charitate ad ma-
iorem spiritus profectionem; præsertim ubi à Superio-
re, qui illorum curam gerit, fuerit ita prescriptum,
aut interrogatum, ad maiorem Dei gloriam.

9 Præterea

9 Præterea antequam quisquam in Domum, vel Colle-
gium ingrediatur; vel postquam ingressus fuerit;
sex experimenta præcipua, prætet alia multa, de qui-
bus ex parte inferius dicetur, requiruntur. Poterunt
ea tamen anteponi, & postponi, & moderari, & ali-
quo in casu auctoritate Superioris, habita ratione
personarum, temporum, & locorum, tum cetero-
rum, quæ occurrerint, in alia permutari.

10 Primum est, in spiritualibus exercitijs mensem
unum plus minus uersari, id est, tum in examinan-
da conscientia, & anteacta uita recognoscenda, & con-
fessione generali facienda, ac peccatorum suorum
meditatione: tum in contemplatione rerum ac my-
steriorum Vitæ, Mortis, Resurrectionis, & Ascen-
sionis Christi Domini nostri; tum etiam in oratione
vocali & mentali iuxta cuiusque captum, prout in
Domino edocti fuerint, se exercere.

11 Secundum est, seruire in uno, vel pluribus Xeno-
dochij per mensem aliud, ibidem cibum capiendo,
& dormiendo: vel per aliquam, vel plures horas quo-
tidie pro temporum, locorum, & personarum ra-
tione auxiliu & ministerium omnibus ægris, &
sanis prout iniunctum eis fuerit, impendendo: ut
magis se demittant, & humilient, ac eo veluti argu-
mento demonstrent se profus ab hoc saeculo ciusq[ue]
pompis ac vanitate recedere: ut omnino suo Creato-
ri & Domino pro ipsorum salute crucifixo seruant.

12 Tertium est, peregrinari mensem aliud sine pe-
cunia: immo suis temporibus ostiatim pro Christi

B iiiij amore

34. EXAMEN.

amore mendicare; ut possint ad incommodatorem
comcedendi, & dormiendi assuefieri: atque adeo ut
omni spe illa abiecta, quam in pecunijs, & rebus
alijs creatis possent constituere, integrè vera cum si-
de et ardenti amore eam in suo Creatore & Domino
constituant. Vel utrumque mensem ministerio Ho-
spitalium, vel aliquius eorum, aut etiam utrumque
peregrinationi, prout Superiori visum fuerit, im-
pudent.

Quartum est, post ingressum in Domum omni
cum diligentia & solitudine in varijs officijs abie-
ctis & humilibus se exercere, bonum sui exemplum
in omnibus exhibendo.

Quintum est, doctrinam Christianam, uel aliquā
eius partem pueros, & alios rudiores homines pu-
blicē, vel priuatim, & prout occasio se obtulerit, &
in domino commodius visum fuerit, & iuxta perso-
narum proportionem docere.

Sextum est, postquam in probationibus bone
ædificationis specimen præbuerint, ulterius ad præ-
dicandum vel confessiones audiendas, vel in vtro-
que se exercendum pro tempore, & loco, & omni-
um dispositione progredi.

Antequam ingrediantur in secūdum annum pro-
bationis, quæ sit in Domibus, vel Collegijs, per sex
menses omnes vacare huiusmodi sex experimentis
debent, & totidem alios diuersis alijs probationi-
bus impudent. Poterunt tamen illa sex experimen-
ti fieri vel in totum, vel ex parte teto probationis
tempore.

tempore, ut aliquando hæc, aliquando illa præcedat,
& à Scholasticis quidem vel studiorum tempore,
vel post studia absolute, habita personarum, loco-
rum, & temporum ratione; prout in Domino con-
uenire videbitur. Illud tamen omnino obseruabi-
tur; ut antequam Professi futuri professionem, &
Coadiutores formati tria vota sua publica, licet non
solemnia, emittant, duo anni experimentorum, &
probationum expleantur: & Scholasticis, studijs ab-
solutis, præter tempus, quo probantur, ut Schola-
stici approbati censeantur, tertius aliis annus, ante
quam ad professionem, vel in Coadiutores formatos
admittantur, in varijs probationibus, & speciatim
in dictis (si prius illis perfuncti non sunt) immo
quamuis perfuncti fuerint, in nonnullis carum, ad
maiorem Dei gloriam, exigetur.

17 Quamdiu huiusmodi experimenta & probatio-
nes fiunt; nullus dicat ex Societate se esse, sed potius
qui examinatus fuerit ad Professionem, ex parte ipsi-
us Societatis (quamvis ex parte sua cum indifferen-
tia ad omnes gradus sit ingressus) cum loquendi oc-
casio se obtulerit, dicere debet se in experimentis
versari, atque optare se admitti in Societatem, quo-
cunque in gradu ipsa Societas ad gloriam Dei eo uti
volet. Si ut Coadiutor examinatus fuerit, dicet se in
probationibus adhuc esse, atque optare in gradum
Coadiutorum recipi. Simili modo de Scholasticis, &
de alijs qui ut indifferentes examinati sunt, intelliga-
tur; ut quisq; iuxta sui examinis rationes respondeat.

28 Circa

Circa huiusmodi experimenta diligenter, quod 18
sequitur, est obseruandum, scilicet; Ut, vbi aliquis in
primo experimento, nempe exercitiorum spiritualium,
versabitur, is, qui illum exerceat, ad Superio-
rem referat, quid de eodem sentiat ad finem Socie-
tati præfixum.

Cum in secundo, seruendi in Hospitalibus, affe- 19
rat qui probatur, Gubernatoris testimonium, vel
Præfecti eorum, qui inseruunt Hospitali, de boni
nominis odore, quem in eo reliquerit.

Cum in tertio, peregrinationis; ab ultimo loco, 20
ad quem peruenit, vel non procul ab eo testimoni-
um ab aliquibus, vel vno certè fide digno secum fe-
rat, quod suam devotionem sequutus, sine vlla cù-
iusquam querela eò peruenit.

Cum in quarto, exercendi se in officijs domesticis 21
humilitatis, pro testimonio erit data omnibus, qui
Domini sunt, ædificatio.

Vbi vero in quinto, de doctrina Christiana, & sex- 22
to, de prædicatione, & confessionibus audiendis,
vel de vtroque munere obeundo versabitur; eius te-
stimonium erit (si quidē Domi nostra habitauerit)
à domesticis accipiendum, & ex ædificatione, quam
populus, vbi Dominus est, acceperit. Si prædicare, &
confessiones audire acciderit alijs in locis extra hu-
iustmodi populum, ac Domum; testimonium afferre
debet ab huiusmodi locis, vbi diutius versatus fue-
rit; vel à personis publicis (præcipuam habendo ra-
tionem Prælatorum ordinariorum) quæ fidem plane
faciant.

- 18 faciant, quod cum doctrina sana, ac bona vita exemplo, sine cuiusquam offensione, verbum diuinum seminaruit, & officio Confessarij functus est.
- 19 23 Præter hæc testimonia, poterit Societas, quando id expedire videretur, curare, ut aliunde certior fiat; ut ipsi sibi magis, ad Dei & Domini nostri gloriam satisfaciat.
- 20 24 Si huiusmodi testimonia in prædictis experimentis non afferrentur, diligenter causa inquirenda erit, curandumque, ut rei totius veritas intelligatur; quod melius omnia, quæ conuenient, prouideri possint; ut melius bonitati diuinæ, ipsius gratia aspirante, inseruiatur.
- 21 25 Præterea postquam domi fuerit, egredi eam sine facultate non debet; & si laycus fuerit, confiteatur oportet, & sanctissimum Sacramentum Eucharistiae sumat octauo quoque die; nisi Confessario aliquod esse impedimentum ad communionem videretur. Si sacerdos est, cofitebitur ut minimū octauo quaque die, & crebrius missæ sacrificium offeret: simul ordinationes, vel Constitutiones alias Domus (ut in eius Regulis edocetus erit) obseruabit. Omnes, qui domi sunt, in addiscenda doctrina Christiana se exercebunt; & etiam in prædicatione illi, quibus Superior Domus id faciendū iudicabit; inter quos nullus erit eorum, qui in Coadiutores temporales admissi sint.
- 22 26 Sui victus, potus, uestitus, & lecti rationem, si Societatem sequi uelit, cogite fore ut pauperibus accom-

accommo^datam, quodq; quæ uilissima erunt ex ijs,
quæ domi sunt, ei tribuentur, propter ipsius maio-
rem abnegationem, & spiritualem prosectorum; & ut
ad quandā æqualitatem & ueluti mensuram ab om-
nibus perueniatur. Cūm enim qui primi in Socie-
tatem conuenerunt, per huiusmodi indigentiam, ac
penuriam maiorem rerum corpori necessiarum
probati fuerint, qui post eos accedent, curare debēt,
ut quoad poterunt, eō pertingant, quō illi perueni-
runt; uel ulterius etiam in Domino progrediantur.

Ad hæc, præter reliquias peregrinationes, & pro-
bationes sic declaratas, antequā Professi suam pro-
fessionem, & Cœdiutores sua uota emittant, & (si
Superiori uidebitur) Scholastici, antequā approbati
censeantur, & uota sua, ac promissionem superius
dictam faciant, per triduum suis constitutis tempo-
ribus, uestigia sequendo primorū, de quibus men-
tionem fecimus, ostiatim pro Christi Domini nostri
amore mendicare debent, ut contra quām est com-
munis hominum sensus, ad diuinum obsequium &
laudem magis se possint submittere, magisque in
spiritu proficere ad gloriam diuinæ maiestatis: ut
etiam magis sint dispositi ad id ipsum faciendum:
quando illis iniunctum fuerit, uel conueniens aut
necessariū erit, dum per uarias mundi partes iuxta
quod eis præscriptum uel cōstitutum per Summum
Christi Vicarium, uel eius loco per Superiorēm So-
cietatis fuerit, discurrent: quandoquidē exigit no-
stræ professionis ratio, ut parati & in procinctu si-
mus

CVM. DECLA. C. IIII. 29

mus ad ea omnia , quæ quovis tempore in Domino nobis iniuncta fuerint , nec petendo , nec expectando præmium ullum in præsenti hac & labili uita , sed eam , quæ undecunque æterna est , ex summa Dei misericordia semper sperando .

28 Et ad particularia quædam descendendo , in probationibus humilitatis , & abnegationis sui , & in exercendis officijs abiectis & humilibus (cuiusmodi sunt , in culina seruire , domum cuerrere , & reliqua omnia seruitia obire) promptius ea suscipi conuenit , à quibus sensus magis abhorrebit : si quidem iunctum fuerit , ut in eis se exerceant .

29 Cùm aliquis ad ministeria culinæ obeunda ingreditur , uel ad eū iuuandū , qui Coquus est , eidem obediens cum magna humilitate in rebus omnibus ad ipsius officium pertinentibus debet . Si enim ei integrum obedientiam non præstet , nec ulli ex Superioribus , ut uidetur , præstaret ; quandoquidem uera obedientia non considerat personam , cui fiat , sed propter quem fiat : & si propter solum Creatore & Dominum nostrum fiat , eidem omniū Domino obeditur . Vnde nulla ratione considerandum est , an sit Coquus , uel Superior Domus : an hic , uel ille sit , qui iubet ; quandoquidem nec illis , nec propter illos (sanè intelligendo) ulla obedientia præstatur , sed soli Deo , & propter solum Deum Creatorem ac Dominum nostrum .

D Ideo melius est , ut Coquus nō D ¶ Virunque
30 roget sibi inseruentem , ut hoc , bonum est , roga-
aut rc,

*re, & iubere : aut illud faciat, sed cum mode-
nihilominus in ini- stia iubeat uel dicat, hoc fac, uel
tis magis profici illud ; Si enim rogat, potius ut
et aliquis, si iube- homo hominem alloqui uidebi-
tur : & Coquum laycum rogare
rur, quam, si ro- Sacerdotem, ut ollas abstergat,
garetur.*

*uel res huiusmodi faciar, nec de-
cens, nec iustum uideretur ; Sed si iubeat, uel dicat,
fac hoc, uel illud, significabit magis quod ut Christ-
stus homini loquitur, quandoquidem ipsius loco iu-
bet : atque ita qui obedit, considerare ac perpendere
uocē à Coquo, uel alio, qui sit ei Superior, egressam
debet, ut si à Christo Domino nostro egredieretur, ut
omnino placere diuinæ Maiestati possit.*

*Hoc ipsum in alijs humilibus officijs intelligatur, 31
quando aliquis in eis ministerium suum impendit :*

*E ¶ Cuiusmodi atque eodem modo accipiatur in
esse solent Minister & Submini- *officialibus subordinatis, qui
ster, vel alijs, qui accepta à Superiori auctoritate
in Collegijs simili- Domum gubernant.*

*Ægritudinis tempore non 32
solū obseruare vnuſquisq; obe-
dientiam magna cum puritate de-
bet erga Superiores spirituales,
ut ipsius animam regant : sed
cum eadem humilitate erga Medicos corporales,
& infirmorum praefectos, vt corpus eius regant;
quandoquidem illi plenam ipsius sanitatem spiritu-
alem, hi verò corporalem omnino curant. Præterea
qui*

CVM DECLA. C. IIII. 31

qui ægrotat, humilitatem & patientiam suam praeserendo non minorē ædificationem, dum morbo laborat, ijs, qui ipsum inuisent, & cum eo uersa buntur & agent, quād dum ualebat corpore, ad maiorem Dei gloriām, præstare curet.

33 33 Ad maiorem firmitatem omnium, quæ sic narrata sunt, & ad maiorem spiritualem profectum eius, qui examinatur; interrogetur, an omnino obedientem se exhibere in omnibus, quæ hic dicta & declarata sunt, uelit, subeundo & adimplendo quasvis pœnitentias; quæ propter defectus, & negligentiam suam, uel quiduis aliud fuerint iniunctæ.

34 34 Rein Domino considerata, uisum nobis est in diuinæ Maiestatis conspectu mirum in modum cōferre, ut Superioribus subditi omnino perspecti sint: quò melius regi & gubernari, et per eos in uiam Domini dirigi possint.

35 35 Præterea quanto exactius Superiores res omnes internas, & externas suorum nouerint; tanto maiori cum diligentia, amore, & solicitudine iuuare eos, ipsorumque animas à uarijs malis & periculis, quæ in progressu possent accidere, conseruare poterunt. Cùm etiam semper parati esse iuxta nostræ professionis rationem, & procedēdi modum ad discurrendum per has & illas mundi partes debeamus; quandocumq; per summū Pontificem, uel Superiorē nostrum immediatum fuerit nobis initiatum: Ut melius secundum Dei uoluntatem huiusmodi missiones fiant, his & non illis mittendis, uel
his

33 EXAM. GEN.

his ad hoc munus, illis uero ad alia, non solum refert ualde, sed summopere, ut Superior plenam habeat notitiam propensionum ac motionum animi, & ad quos defectus uel peccata fuerint uel sint magis propensi & incitati, qui sub eius cura sunt; ut eius rei habita ratione, melius ipsos dirigere possit; nec supra mensuram uirium suarum in periculis uel laboribus grauioribus, quam in Domino ferre suauiter possint, constituat; & etiam ut quae audit, sub secreti sigillo custodiendo, melius Superior possit ordinare ac prouidere, quae corpori uniuerso Societatis conueniunt.

Ideo quicunque hanc Societatem in Domino secundum 36 qui uoleat, & in eadem ad maiorem Dei gloriam manere, priusquam ad primam probationem accedat, uel postquam ingressus fuerit, antequam generaliter examinetur, uel post examen, intra aliquot menses (si Superiori differendum uideretur) sub sigillo confessio- nis, vel secreti, uel quacunq; ratione ei placuerit, & ad maiorem ipsius consolationem fuerit, debeat conscientiam suam magna cum humilitate, puritate, & charitate manifestare, re nulla, qua dominum universorum offenderit, celata: & totius anteactae uitae rationem integrum, uel certe rerum maioris momenti Superiori, qui tum fuerit, Societatis; uel cui ex Prepositis, uel alijs ex inferioribus ille iniunget, prout magis conuenire uideretur, reddat; ut melius omnibus in Dno prospiciatur, ipseque magis in spiritu cum gratia uberiori ad maiorem diuinæ bonitatis

CVM. DECLAM. C. III.

- nitatis gloriam proficiat.
- 17 Sic igitur progredientes in gratiæ atque spiritus incremento, plenoque cum desiderio ingrediendi, & perseverandi, quamdiu uixerint, in hac Societate, tantundem facient aliquoties antequam ad professio nem qui Professi, & ad sua uota qui Coadiutores formati sunt futuri, admittantur; & id, quo sequitur, modo.
- 38 Postquam primò aliquis eorum integrum vitæ rationem Superiori Domus reddidit, ab eodem die inchoando, prioribus, quæ eidem dixit, non repetitis, iterum post semestre proximum plus minus ei, vel cui à Superiore fuerit constitutum, uitæ rationem reddet. Deinde à secunda hac ratione incipiendo, eodem ordine procedetur; & sexto quoque mense rationem hanc sui quaque reddet. Ultima vero circiter triginta dies antequam Professi futuri suam professionem, & Coadiutores sua uota emittant, reddetur.
- 39 Scholastici eodem modo procedent, præterquam quod absoluti suis studijs cum primum rationem uitæ suæ reddent, ab ultima, quam reddiderunt in Domo, unde ad studia missi sunt; uel ab initio uitæ, si aliqua de causa nunquam reddiderunt, incipient.
- 40 Sic etiam uidetur, quod Coadiutores formati, & Professi, si alicubi agent, ubi Præpositi alicuius Societatis obedientiæ subiaceant, singulis annis, uel crebrius, si Præposito uidebitur, suæ conscientiæ rationem dicto modo ab ultima, quam reddiderunt, incipiendo, ei reddant.

C 41 Qui

Qui senserit ad omnia, quæ dicta sunt, animum; 41
ac uires sibi à Domino dari, ac ad maiorem Dei glo-
riam fore, suæque animæ magis salutiferum iudi-
cat in corpus huius Societatis admitti, præter litté-
tarum Apostolicarum, & Constitutionum, & reli-
quorum, quæ ad eius institutum pertinent, ipso ini-
tio, ac postea sexto quoque mense, ut dictum est,
considerationem; debet generalem uita totius con-
fessionem apud aliquem Sacerdotem à Superiori as-
signatum propter multiplicem spiritus utilitatem,
quæ ea in re deprehenditur, facere. Quod si aliquando
generaliter confessus fuerit alicui de Societate, vel in
exercitijs spiritualibus, uel extra illa: satis erit ge-
neralem confessionem ab alia etiam generali ad id
usque tempus inchoari, & post eam sacratissimum
Christi Domini nostri corpus sumere; & sic sexto
quoque mense eodem modo generaliter, ab ultima
inchoando, confitebitur. Demum continuū purita-
tis ac uirtutum augmentū, & inflamata in Domino
desideria multum in hac Societate diuinæ Maiestati
seruïedi procurando; Exactis duobus annis proba-
tionis, & se perpetuo obedientē exhibendo, & in sua
conuersatione, & uarijs experimentis ædificationem
præbendo, ac pœnitentias pro erratis, & negligen-
tijs, & defectibus iniunctas magna cum humilitate
subeundo, si & ipse, & Societas, vel Superior Do-
minus contenti fuerint, in Societatis corpus admitti
poterit, consideratis prius litteris Apostolicis & Cō
stitutionibus, & confessione generali peracta, vt
superius

CVM DECLA. C. IIII.

35

superius est dictum; quam ut melius instituat, se-
qué in sua prima deliberatione confirmet, per ynius
hebdomadæ spatium se colligendo, & aliqua spiri-
tualia exercitia ex iam factis, vel alijs, faciendo; po-
stremò suam oblationem, ac vota, siue solemnia sint
in Professis, siue simplicia in Coadiutoribus, &
Scholaisticis, quemadmodum in Constitutionibus
declarabitur, ad maiorem Dei gloriam vberioremque
fructum animæ suæ, emittat.

42 Admoneantur, quod, votis huiusmodi emissis,
iuxta tenorem litterarum Apostolicarum, non pos-
sint ipsi ad alias Religiones sine facultate à Superio-
re Societatis concessâ transite.

43 Quod si exacto probationis tempore, contentus
quidem ipse est, & exoptat sic ad professionem, uel
in Coadiutorem, vel in Scholaisticum admitti; ve-
rū dubitaret Societas de ipsius talento, vel mori-
bus; securius erit in aliū annum, vel tempus, quod
videbitur, id prorogari: donec utriusque parti plenè
in domino sit satisfactum.

44 Præterea diligenter animaduertant oportet, qui
examinâtur (magnificiendo, summiq; momenti id
esse ducendo in conspectu Creatoris ac Domini no-
stri) quantopere iuuet ac cōferat ad vitæ spiritualis
profectum, omnino, & non ex parte abhorrere ab
omnibus, quæ mundus amat, & amplectitur; &
admittere, & concupiscere totis viribus quidquid
Christus Dominus noster amauit, & amplexus est.
Quemadmodum enim mundani homines, qui ea,

C ij quæ

quæ mundi sunt, sequuntur, diligunt, & querunt magna cum diligentia, honores scilicet, famam, magni nominis existimationem in terra, sicut mundus eos edocet: sic qui procedunt in spiritu, & serio Christum Dñum nřum sequuntur, amant, & ardenter exoptant quæ ijs omnino cōtraria sunt, indui nimirum eadem veste, ac insignibus Domini sui, pro ipsius amore ac reuerentia; adeo, vt si sine offensione vlla diuinæ Maiestatis, & absq; proximi peccato foret; vellent contumelias, falsa testimonia, & iniurias pati, ac stulti haberi & existimari (nulla tamen ad id per eos data occasione) eo quod exoptant assimilari, ac imitari aliquo modo Creatorem ac Dominum nostrum I E S U M C H R I S T U M , eiusque vestibus & insignibus indui: quandoquidem illas ipse propter maiorem profectum nostrum spirituale induit, nobisque exemplum dedit, vt in omnibus, quoadieci fieri poterit, diuina gratia aspirante, eum imitari & sequi, cum vera sit via, quæ dicit homines ad vitam, velimus. Igitur interrogentur, an huiusmodi desideria tam salutaria, & ad perfectiōnem animarum suarum tam fructuosa in se sentiat. Quod si quis propter humanā nostrā debilitatem ac miseriam, in se huiusmodi tam inflammata in Domino desideria non sentiret; interrogetur an certè desiderium in se sentiat, huiusmodi desideria sentiendi. Si affirmando responderit, optare se nimis huiusmodi tam sancta desideria animo concipere, quod melius ad eorum effectum perueniatur; interrogetur

rogetur, an decreuerit, paratusque sit huiusmodi iniurias, illusiones, & opprobria in Christi insignibus inclusa, & alia quævis, quæ ei inferrentur siue per quemuis ex domo, vel Societate (in qua obediere, & humiliari, ac æternam beatitudinem consequi ex optat) siue extra eam per quemuis viuentium, nulli malum pro malo, sed bonum pro malo redendo, admittere, & patienter cū Dei gratia ferre.

46 Ut melius ad hunc perfectionis gradum in spirituali vita tam preciosum perueniatur, eius maius ac impensius studium sit, querere in Domino maiorem sui abnegationem, & continuam in rebus omnibus, quoad poterit, mortificationē. Nostrum autem erit in eisdem iuxta gratiam, quā Dominus nobis confere ad suam maiorem laudem ac gloriam dignabitur, eum iuuare.

DE ALIO EXAMINE AD

particularia aliquanto magis descendente,

quod eruditis, & Coadiutoribns spiritualibus, & Scholasticis concurrit;

venit. Cap. V.

Quo melius intelligi, atque cognosci queant, quæ ad huiusmodi homines spectant: unusquisque eorum interrogetur; Vbi studuit; Qua in facultate; Quibus auctoribus accistrinæ deditus; Quantum temporis studijs impendebit; Quantumque suo iudicio profecerit; ac nominatim

C i i j minatim

380 EX AM. A. G. E. N.

minatim, Quam sit ei familiaris Latina lingua.

An ad gradus Artium liberalium, vel Theologiaz, 2
vel Iuris Canonici, vel alterius cuiusuis facultatis
sit promotus.

An existimet se memoria ad bene capiendum, & 3
retinendum quod didicerit, esse præditum.

An sibi videatur pollere intellectu, qui citò, ac
bene penetret ea, quibus studuerit.

An in se propensionem naturalem, aut voluntaria-
riam ad studia sentiat.

An existimet studia sanitati sui corporis aliquid 4
detrimenti attulisse.

An vires sibi corporales, & spirituales suffpetere
sentiat ad labores, qui in Societate requiruntur, fe-
rendos, siue in studijs, quandiu illis vacat, siue in
vinea Domini, cum in ea laborandum est.

Si Sacerdos fuerit, An se in audiendis confessio- 5
nibus, vel in prædicatione, vel alijs ministerijs ad
proximum iuuandum exercuerit.

Cum ad huiusmodi officium ac ministerium diuini 6
verbi seminandi, & spirituali proximorum auxilio
attendendi litteratum bonarum sufficiens eruditio
requiratur, & Scholaisticos etiam aliquod sui profe-
ctus in litteris, quibus studuerunt, specimen præ-
bere oporteat, omnes examinentur. Quod fiet, si
quisque lectio nem vnam in quauis facultate, cui
operam dederit, prælegat: & postea exhortationem
vnam quisque (idque ante egressum à prima pro-
batione) faciat; & postea in secundâ ingrediendo,
si ei

¶ ei fuerit iniunctum , vt inferius dicetur , hoc ipsum faciet .

¶ Praeterea intelligat (si Sacerdos est , vel quando-
cunque promotus ad sacerdotium fuerit) quod con-
fessiones nec domi , nec foris audire , nec vlla Sacra-
menta ministrare sine peculiari probatione , edifica-
tione , & facultate sui Superioris per totum proba-
tionis tempus debet : Sed nec publicè missam dice-
re debet , donec coram aliquo , vel pluribus dome-
sticis priuatim eam dicat , & admoneatur , vt in
modo dicendi conueniat cum alijs de Societate , in-
ter quos agit ; & se ad ædificationem eorum , qui
illam sunt audituri , componat .

A D M A I O R E M H V M I L I T A T E M

& perfectionem eruditorum , Coadiuto-
rum spiritualium , & Scholasticorū .

S I de eo , qui in Societatem est ingressurus , dubi-
atur , an idoneus sit futurus , vt ad professionem ,
vel in Coadiutorem spiritualem , vel Scholasticum
eius admittatur : cum id tanquam certissimum sta-
tuatur , quod multo melius & perfectius sit , vt ipse
iudicari & regi se à Societate finat ; quandoquidem
non minus , quam ipse , quod exigitur , ut in ea ma-
neat , Societas intelliget ; ipsi uero maiori humili-
tati , & perfectioni tribuetur ; maioremque dilectio-
nem , ac fiduciam in his , à quibus est gubernandus ,
ostendet ; Interrogetur , an velit proprium sensum ,

C i i j ac iudi-

ac iudiciū Socierati submittere, vel eius Superiori, ita, ut acquiescat eius sententiae; siue inter eos illum constituat, qui in Societate professionem emittunt, & Christi Domini nostri Vicario obligantur; siue inter Coadiutores; siue inter Scholasticos Societatis, in studijs vterius progrediendo. Interrogetur vterius; si Superior vellet semper eundem solum vt Coadiutorem in rebus exterioribus Societatis currandis occupari, ac sic in suæ animæ salutem incumbere; An paratus sit in humilibus & infimis officijs se exercere, vitamque omnem in utilitatem & auxilium eius exigere; sibi persuadendo, quod dum ei inferuit, Creatori ac Domino suo (pro cuius amore, & debita reverentia omnia facit) inferuit.

DE ALIO EXAMINE AD SOLOS

Coadiutores accommodato.

Cap. VI.

AD maiorem rei notitiam declaretur vnicuique ex huiusmodi Coadiutoribus latius, quod in initio attingebatur; Quod scilicet in hanc Societatem Coadiutores spirituales, & temporales admittuntur: Spirituales quidem, qui Sacerdotes sunt, & litteris sufficienter ornati, vt in rebus spiritualibus Societatem iuuent: Temporales vero ad sacros ordines non promoti cum litteris, vel sine illis, in rebus externis, quae necessariae sunt, possunt iuuare.

Priorum magis proprium est, Societatem in audiendis

CVM DECLARA.C.H V.

41

diendis confessionibus, in exhortationibus, in doctrina Christiana, & alijs litteris edocendis iuuare; His vero eadem gratiae ad animarum auxilium comunicari possunt, quae Professis ipsis solent.

3 Posteriorum magis est proprium (licet possint in tebus maioribus pro talenti eis à Domino concessione occupari) vt in ministerijs oibus inferioribus & humilioribus, qua ipsiis iniungentur, se exercant; persuasi quod Societatem iuuando, quod melius illa saluti animarum vacare possit, eidem omniū Domino seruent: quandoquidem propter diuinū ipsius amorem ac reuerentiam id faciunt. Ideo proprii esse cum omni humilitate, & charitate, quoad fieri poterit, debent ad officia, quae eis credita fuerint, exacte obeunda. Quo fiet, ut non solum mercedem suam integrām habeant, sed participes sint omnium bonorum operum, quae Deus per vniuersam Societatem ad obsequium et laudem suam operari dignabitur, & omnium indulgentiarum, & gratiarum, quae Professis ad suarum animarum bonum à sede Apostolica concessae fuerint.

4 Et nihilominus eniti debent in colloquijs spiritualibus, ad maiorem utilitatem spiritualem proximorum aliquid conferre, & quod nouerint, docere; & ad bene agendum, quoscumque poterunt (quandoquidem vniciq; Deus proximi sui curam dedit) excitare.

5 Siquis instructus & examinatus fuerit, ut sit futurus spiritualis Coadiutor, sic vacare debet rebus spiritualibus,

spiritualibus, quæ cum sua prima uocatione propriè sunt coniunctæ, ut in posterum directè, uel indirectè per se, uel alium innouare, aut mutationem aliquam à sua vocatione in aliam; scilicet à gradu Coadiutoris spiritualis ad Professi, uel Scholastici, uel Coadiutoris temporalis gradum, tētare nō debeat: sed cum omni humilitate, atque obedientia incedere ac progredi eadem uia, quæ ipsi ab eo, qui nescit mutationem, & in quem illa non cadit, ostensa est.

Eadem ratione si quis examinatus, & instructus 6 fuerit, ut sit futurus Coadiutor temporalis, sic se totum tebus, quæ cum sua prima uocatione propriè sunt coniunctæ, addicat; ut non curet ulla ratione à statu Coadiutoris temporalis in statum spiritualis, vel Scholastici, aut Professi progredi; Nec etiam (si in suo eodem maneat) plus litterarum addiscere, quam sciebat, cum est ingressus, curet: sed perseverare magna cum humilitate debet in omnibus, Creatori ac Domino suo iuxta primam suam vocationem inferiendo, ac sollicitè in abnegationis sui ipsius profectum, & verarum virtutum studium incumbendo.

Interrogētur huiusmodi, vt de te propria suæ vocationis, An contenti, & quieti sint futuri in obsequio Creatoris & Domini sui in officijs ac ministerijs abiectis & humilibus ad auxilium Domus & Societatis pertinentibus, cuiuscunque rationis illa sint, parati ad vitam omnem in eis exigendā, sibi persuadendo quod ea in re obsequium, & laudem præstant

stant suo Creatori & Domino, dum omnia propter diuinum ipsius amorē & reuerentiā agunt.

In Cap. VI.

A 8. Omines Coadiutores tā spirituales, quām temporales exacto biennio, quod experimentis & probationibus datur; & uno adhuc anno, si Scholastici fuerint (vt prius est declaratum) si ve-
lant in Societate manere, & ipsa, vel Superior eius contentus fuerit, oblationem suam triū votorum facient (quāe publica, licet non solemnia sint iuxta litteras Apostolicas Iulij III.) Obedientiæ, Paupertatis, & Castitatis, vt initio diximus; Et exinde Coadiutores formati vel spirituales, vel temporalis censendi sunt; ita,

A vt * ex parte ipsorum ligati ad semper uiuendum & moriendū in Domino in hac Societate ad dñinæ Maiestatis gloriam, maiusque meritum & stabilitatem propriam maneant. Nihilominus Societas, vel eius Superior, iustissimis (vt in secunda parte Constitutionum videbitur) fieri debet.

A § E x parte ipsorum conuenit eos ligari: quandoquidem eorum stabilitas queritur. Nec est iniustum (vt patet in litteris Apostolicis) si Societas libertatem ad eos dimittēdos, quādo non faciunt quod debent, reineat; quādoquidem illi, si id accideret, soluti manent: & alioqui facilis est aliquē ab eo, quod debet, deficere, quām Societate, vel eius Præpositum Generalem; quorum tantū erit posse dimittere; nec id sine causis qui

qui commune bonum debet intueri, cùm eorum opera ad maius Dei obsequium se non iuuari, sed contrà potius accidere cerneret; eos dimittere, & à sua congregatione separare potest; & tunc illi omnino liberi, nulloque voto obstricti remanent.

In Cap. VII. DE * ALIO EXAMINE' A

A § Hoc, &
superius examen non so-
lum ijs, qui tunc
primum ad studia
mittuntur, verùm
etiam illis, qui in
eis progrediuntur,
cùm ad domos ve-
niunt, vt aliò mit-
tatur, proponitur.

Scholasticis accommodo, ac
in primis antequàm in Scho-

laisticos admittantur.

Cap. VII.

C V M experimentis & proba-
tionibus prædictis absolutis,
Scholastici conuenire sibi iu-
dicarent studendi gratia in Colle-
gijs, vel Domibus Societatis, vt
in eis in Domino substantentur,
litteris operā dare: si Societas,
vel eius Superior contéetus etiam
fuerit; antequàm ad studia se conferant, vel dum in
eisdem manebunt, ob suum maris meritum ac sta-
bilitatem vota simplicia Paupertatis, Castitatis, &
Obedientiæ, ac promissionem, quòd studijs absolu-
tis in Societatem ingredientur, Deo ac Domino no-
stro facient. Sic autem intelligendus est huiusmodi
ingressus, vt professionem vel vota Coadiutorum
formatorum (si Societas eos admittere volet) emit-
tant; & exinde Scholastici approbati Societatis cé-
sean-

CVM DECLAM C.XVII. 45

seantur. Libera tamen manebit Societas, nec tecnebitur ad eos admittendos ad professionem, nec inter Coadiutores formatos, si studiorum tempore male se gererent, adeo, ut Superior Societatis existimat Deo gratum non fore, si in eam admitterentur; & tunc ipsis etiam suis votis soluti erunt.

2 Si quando studiorum tempore, qui maiorem ad ea propensionem animi praesertim tulerunt, quam ad aliud in Societate ministerium; ostenderent, ac certum indicium præberent, vnde Societas, vel eius Superior in Domino sentiat eos idoneos non esse, ut in eruditos viros euadant, eo quod ingenio, vel sanitate corporis destituantur, vel alijs defectibus laborent; interrogentur, An patienter se dimitti a Societate, dum ab omni voto ac promissione liberi maneat, sint laturi.

3 Qui ad studia litterarum idoneus inuenietur, interrogetur, An velet se duci finere circa ea, quibus studere debeat, ac studiorum modum & tempus; iuxta quod Societati, vel eius Præposito, aut Collegij, ubi datus est litteris operam, Superiori videbitur.

4 An contentus futurus sit eodem, atque alij, modo ibi agere, nullisque priuilegijs aut prerogatiuis minimum omnium, qui in Collegio fuerit, anteire; omnem sui curam Superiori Collegij relinquendo.

5 An statuerit omnino apud se, studijs absolutis, ac probationibus peractis, Societatem ad viuendum in ea, & moriendum, ingredi, ad maiorem Dei gloria.

6 Sic

DE ALIO

Sic examinatus, & instructus se accingere incipiet,⁶
 vt ad studia se conferat, vel ea prosequatur, paratus
 interim in eisdem studijs, alijs experimentis & pro-
 bationibus varijs exerceri, quibus si non fuerit pro-
 pter causas aliquas legitimas, ac fine aliquo bono
 præ oculis habitō, antequam ad studia mittatur,
 perfunctus; eis confessis, omnia experimenta &
 probationes superius declaratas subibit.

PRO SCHOLASTICIS,

qui studia iam absoluerunt.

SCHOLASTICI studijs iam confessis, ante-⁷
 quam in Societatem, uel eius Domos ingredian-
 tur, ut in eadem ad omnimodam Obedientiam, ac
 communem uiuendi in Domino modū admittan-
 tur, generatum interrogandi sunt, An firmi in sua
 deliberatione, & uotis ac promissione Deo oblatis
 antequam ad studia se conferent, vel in eisdem, si
 quidem admissi primō fuerint in Collegijs, perma-
 neant.

Interrogentur etiā, & examinentur particulatim ⁸
 eisdē interrogationibus & examine, quo priusquam
 ad studia mitterentur, interrogati fuerunt: ut Superi-
 oribus memoria ac notitia eorū renouetur, ac me-
 lius pleniusque stabilitas, & constantia, vel etiam
 mutatio, si aliqua accidisset in rebus primō
 interrogatis & affirmatis, cognoscatur.

DE ALIO

DE ALIO EXAMINE

indifferentibus accommodo.

Cap. VIII.

AD maiorem illius notitiam, qui ut indifferens examinandus est, ut omni ex parte, cum maiori cognitione & luce in Domino procedatur, instruendus idem erit, & admonendus, quod nullo tempore nec ratione potest, nec debet* prætendere, nec té-

Are necratione directè, nec indirectè potius hunc, quam illum gradum in Societate; nimis non potius Professi, vel Coadiutoris spiritualis, quam Coadiutoris temporalis, vel Scholastici: Quin potius perfectæ humilitati, ac Obedientiæ locum dando, omnem sui ipsius curam, & ad quod officiū, uel gradum sit eligendus, suo Creatori & Domino, ac eius nomine, & pro ipsius amore ac reuerentia ipsimet Societati, vel eius Superiori debet relinquere.

2 Postquam sic fuerit admonitus; interrogetur, An se omnino sentiat indifferentem, quietum, & paratum ad inseruendum Creatori ac Domino suo in quois officio, uel ministerio, quod ei Societas, uel eius Superior cōmiserit. Interrogetur etiam, si Societas

In Cap. VIII.

A¶ **C**um tam aliquid constanter eis sese offerret, quod ad maiorem Dei gloriam fore iudicarent; post orationem simpliciter Superiori proponere poterunt, ipsius iudicio omnino rem committentes, nihil amplius procurando.

si Societas , uel eius Superior illum vellet vacantem
quidem animæ suæ saluti ad officia tantum inferiora
& humilia semper applicare , an se paratum sentiat
ad vitam omnem in huiusmodi officijs inferioribus
& humilioribus in auxilium ac ministerium Socie-
tatis exigendam ; existimado , quod ea in re obsequi-
um & laudem præstat Creatori suo ac Domino ; dum
omnia ob ipsius amorem & reverentiam agit .

Cum omnino ei placuerint omnia in Domino ,
qua dicta sunt : instrui poterit , & examinari de re-
liquis iuxta aliquod examen ex prædictis , vel omnia
illa ; prout magis conuenire videbitur ; ut utrique par-
ti in omnibus satisfiat , ac maiori cum claritate
procedatur . Quandoquidem omnia in-
stituta & ordinata sunt ad maius ob-
sequium , & laudem Dei &
Domini nostri .

F I N I S .

L A V S D E O .

Inv. 520

Fondo librario antico dei Gesuiti italiani
www.fondolibrarioantico.it

Fondo librario antico dei Gesuiti italiani
www.fondolibrarioantico.it

13